

Asia: VN/15547/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kantanne ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisesta perusterveydenhuollosta

Katso kohta muita huomioita esitysluonnoksesta.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista (jakso 4.2)? Onko lakiehdotuksella jotain sellaisia vaikutuksia, joita ei esitysluonnoksessa vielä ole otettu huomioon?

Katso kohta muita huomioita esitysluonnoksesta.

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä perusterveydenhuollossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista perusterveydenhuollossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä erikoissairaanhoidossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista erikoissairaanhoidossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu yksityisille lääkäriasemille: Teillä laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä vuosittain?

-

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin tehokasta työaikaa?

-

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii sairaanhoitajan tehokasta työaikaa?

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta?

STM:n lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/15547/2024

Suomen Terveydenhoitajaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja pitää ajokorttilausuntojen rajaamista pois julkisesta perusterveydenhuollosta osin ongelmallisena.

”Esityksen tavoitteena on osaltaan parantaa julkisen talouden kestävyyttä ja luoda edellytyksiä velkaantumisen kasvun taittamiseen. Esityksellä pyritään myös osaltaan parantamaan hyvinvointialueiden edellytyksiä tuottaa lakisääteiset palvelut käytettävissä olevilla henkilöstöresursseilla. Hallituksen yhtenä tavoitteena on helpottaa lakisääteisten tehtävien toimeenpanoa ja vähentää sosiaali- ja terveydenhuollon lisähenkilöstön rekrytointipainetta.”

Terveydenhoitajaliitto näkee kannatettavana turhien ja vaikuttamattomien todistusvelvoitteiden karsimisen. Pidämme myös liikenneturvallisuuden näkökulmasta järkevänä, että esitysluonnoksen mukaisesti säilytettäisiin ajoterveyttä koskevien lääkärintlausuntojen antaminen erikoissairaanhoidossa.

Ajokorttilausuntojen ensisijainen tarkoitus on ajoterveyden ja liikenneturvallisuuden edistäminen, johon hallituksen esityksellä voi olla myös negatiivinen vaikutus. Esitetyt muutokset heikentävät palvelun saatavuutta syrjäseuduilla, jossa yksityisiä palveluja ei ole saatavilla ja vaarantavat todistusten laadun, kun laatimisen taustalta puuttuu aiempi hoitosuhde ja siten laajempi kokonaiskuva asiakkaan terveydentilasta.

Julkisessa terveydenhuollossa voidaan myös puuttua havaittuihin terveysongelmiin ja huolehtia tarvittavista jatkotoimenpiteistä niin, ettei niiden toteutuminen ei jää pelkästään potilaan omalle vastuulle. Eriytyisen haitallista ajokorttitodistusten rajaaminen kokonaan pois julkisen perusterveydenhuollon tehtävistä on esim. iäkkäiden pitkäaikaissairaiden, mielenterveysasiakkaiden ja päihdeongelmaisten kohdalla, joiden sairauksien hoito tapahtuu pääosin julkisessa perusterveydenhuollossa.

On myös muistettava, että potilaan ajoterveyttä ja ajokykyä tulee arvioida kaikilla vastaanotokäynneillä eikä ainoastaan silloin, kun vastaanoton syy on ajokorttilausunnon kirjoittaminen.

Myös esityksen taloudelliset vaikutukset ovat epävarmoja, koska tutkittua tietoa julkisessa perusterveydenhuollossa laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärästä ei ole olemassa ja osako. todistuksista tehdään jo tällä hetkellä yksityissektorilla.

Saarinen Aija
Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus STHL ry